

**BAŞKENT
ÜNİVERSİTESİ**

GENEL POLİTİKA DOKÜMANI

BÜGEP 13

[SÜRDÜRÜLEBİLİR YATIRIM]

Giriş

Başkent Üniversitesi Stratejik Planı çerçevesinde politika dokümanları üretilmiştir. Politika dokümanlarının amacı stratejik planın hayata geçirilmesinde üniversite genelinde ana süreçlerinin uygulanmasını yöneten "kuralları" tanımlamaktır.

Başkent Üniversitesi Genel Politikalarının (BÜGEP) yanında birimler kendi faaliyetlerinde gerekli görmeleri durumunda birim politikaları belirleyebilirler. Birim politikaları genel politika kurallarına aykırı olamaz. Birim eylemleri genel politikalara ve varsa birim politikalarına uygun geliştirilir. Bu çerçevede tanımlanmış birim eylemleri Strasis yazılımı ile takip edilir ve ölçülür.

Başkent Üniversitesi genel politikaları ilgili birimler sorumluluğunda uygulanır, kontrol edilir ve yeni araçlar ortaya çıktıkça, yeni süreçler tasarlandığında ve bir alanla ilişkili riskler iç ve dış çevresel değişikliklere tepki olarak değiştirilerek zamanla geliştirilir.

BÜGEP Dokümanları ilgili tüm birimlerimizi kapsar. Üniversitemizin ana süreçlerinin uygulanması sırasında uyulması gereken kuralları ifade eder. Her BÜGEP için sorumluluklar tanımlanmıştır. BÜGEP sorumlu birimlerinde politika uzmanları bulunur. Uygulama sırasında oluşan belirsizlik ve geri besleme bilgileri için politika uzmanlarına her an ulaşılabilir.

Politika sorumlusu birimler, genel politika ve süreçlerin zamanında gözden geçirilmesi, güncellenmesi ve yayımını gerçekleştirir ve ilgili Rektör Yardımcısına karşı sorumludur. Üniversite genelinde eylemlerin BÜGEP’lerde belirtilen esaslara uygun yürütülmesi birimlerin ilgili sorumluları tarafından sağlanır. Birimlerde BÜGEP sorumluları, genel politika sorumlu birimlerindeki politika uzmanları ile koordineli çalışırlar.

Yeni politikalar ve süreçler geliştirirken ya da mevcut politikalar ve süreçler güncellenirken, politika sorumluları iç ve dış paydaşları belirler ve görüşlerini alırlar. Uygulama sırasında gerekli olan eğitim tasarımları ve uygulamaları ilgili birimlerle koordine edilerek politika sorumluları tarafından verilir.

Bu genel politika belgesinin üniversitemize faydalı olması dileğiyle ...

Prof. Dr. Hakan ÖZKARDEŞ
Rektör

İçindekiler

Giriş	1
Amaç	3
Çerçeve.....	3
Sorumluluklar:.....	5
Kurallar.....	5
İlgili Mevzuat/ Dokümanlar:	6

Amaç

Başkent Üniversitesi Stratejik Planı, kurumsal geleceğin yönetiminde kaynak planlamasını, eylem temelli ilerlemeyi ve stratejik temalara odaklanmayı esas almaktadır. Planda AR-GE, dijitalleşme, girişim, küreselleşme ve sürdürülebilirlik olmak üzere beş tema öne çıkmakta; ayrıca yatırımların ve faaliyetlerin hangi alanlara odaklanacağını kurumsal bir tercih ve yönetim meselesi olduğu açıkça görülmektedir. Bu nedenle yatırım kararları yalnızca finansal büyüklük veya kısa vadeli ihtiyaç değil; stratejik uygunluk, sürdürülebilirlik etkisi, toplumsal katkı, dijital uyum, bilimsel kapasite ve uzun vadeli kurumsal değer üretimi açısından birlikte değerlendirilmelidir.

Bu politika belgesi, Üniversitenin uzun vadeli kaynak tahsisi gerektiren tüm yatırım kararlarında sürdürülebilirlik yaklaşımını kurumsal bir ilkeye dönüştürmek amacıyla hazırlanmıştır. Bu kapsamda yatırım kavramı; fiziki altyapı yatırımlarını, enerji ve çevre yatırımlarını, dijital altyapı yatırımlarını, laboratuvar ve araştırma altyapısı yatırımlarını, teknoloji geliştirme bölgesi yatırımlarını, eğitim teknolojisi yatırımlarını ve benzeri stratejik sermaye tahsisi kararlarını kapsar.

Bu dokümanın amacı, Başkent Üniversitesi stratejik planının hayata geçirilmesinde üniversite genelindeki yatırım süreçlerinin uygulanmasını yöneten sürdürülebilirlik temelli kuralları tanımlamaktır. Yönetim politika belgesindeki yapı ile uyumlu olarak bu belge de üniversite genelindeki bir ana sürecin nasıl yürütüleceğini belirleyen genel politika metni niteliğindedir.

Bu politika ile;

- Yatırım kararlarında çevresel, sosyal, ekonomik ve yönetsel etkilerin birlikte değerlendirilmesi,
- Kısa vadeli maliyet yerine uzun vadeli kurumsal değer ve yaşam döngüsü yaklaşımının benimsenmesi,
- Enerji verimliliği, iklim dayanıklılığı, kaynak verimliliği ve düşük çevresel etki sağlayan yatırımların önceliklendirilmesi,
- Dijitalleşme, bilimsel üretim ve toplumsal katkı kapasitesini güçlendiren yatırım alanlarının desteklenmesi,
- Yatırım kararlarında şeffaflık, hesap verebilirlik ve veri temelli değerlendirme anlayışının yerleşmesi,
- Üniversitenin sürdürülebilirlik temasını somut kurumsal uygulamalara dönüştürmesi hedeflenmektedir.

Bu politika, tüm akademik ve idari birimlerin yatırım niteliğindeki kararlarını kapsar.

Çerçeve

Başkent Üniversitesi kurumsal sürdürülebilir yatırım yaklaşımını; yalnızca bina, tesis veya ekipman edinimi olarak değil, Üniversitenin gelecekteki kapasitesini belirleyen uzun vadeli kaynak tahsisi kararlarının bütünü olarak kabul eder. Bu yaklaşımda yatırım; finansal uygunluk yanında stratejik uyum, çevresel etki, toplumsal fayda, bilimsel değer, dijital yetkinlik, bakım yükü, kullanım ömrü, iklim riski ve kurumsal öğrenme katkısı açısından birlikte değerlendirilir.

Bu politika, stratejik planda yer alan sürdürülebilirlik temasının yatırım süreçlerine yansıtılmasını amaçlar. Stratejik planda sürdürülebilirlik beş odak temadan biri olarak tanımlanmış; yaşamın her alanında sürdürülebilirlik yaklaşımını benimseyecek mezunların yetiştirilmesi beklenmiş; akademik ve idari birimlerin ortaya koyduğu her hedefin de bu amaçlara ulaşmada tamamlayıcı olması gerektiği vurgulanmıştır. Bu nedenle yatırım kararları yalnızca teknik veya mali kararlar değil, Üniversitenin geleceğini kuran stratejik tercihler olarak değerlendirilmelidir.

Bu politika belgesi, stratejik planda yeni bir amaç üretmez; mevcut amaçların yatırım kararları üzerinden nasıl somutlaştırılacağını tanımlar. Yönetim politika belgesindeki mantığa uygun olarak burada da amaç, stratejik planın uygulanmasını yöneten kuralları belirlemektir. Stratejik planda sürdürülebilirlik,

2023-2033 döneminin beş temel temasından biri olarak tanımlanmıştır. Bu politika, sürdürülebilirlik temasını bütçe ve yatırım tercihlerine taşıyarak temayı yönetsel bir uygulama alanına dönüştürür. Başka bir ifadeyle, Üniversitenin sürdürülebilirlik yönelimi yatırım portföyünde görünür hale gelir.

4. Birleşmiş Milletler Sürdürülebilirlik Hedeflerine İlişkin Araştırma, Proje, Program ve Sertifika Sayısını Artırmak: Stratejik planda sürdürülebilirlik konusunun çalışmalarda ele alınacağı ve daha sürdürülebilir bir dünya için ulusal ve uluslararası eğitimlerin artırılacağı belirtilmektedir. Sürdürülebilir yatırım politikası; enerji verimli kampüs, çevre altyapısı, yeşil laboratuvar, sürdürülebilir araştırma ve eğitim altyapısı gibi alanlara öncelik vererek bu amacın kurumsal zeminini güçlendirir. Böylece Üniversite, sürdürülebilirliği yalnızca araştırma ve eğitim söylemi olarak değil, sermaye tahsis tercihleri içinde de uygular.

5. Bilimsel Üretim Performans Artışını Sürekli Hale Getirmek: Stratejik planda çağın önemsedığı ve bilimsel araştırma potansiyeli taşıyan yeni alanlara yatırım yapılması ve kaynak ayrılması konusunda daha hassas olunacağı ifade edilmektedir. Bu politika, araştırma altyapısı ve bilimsel üretimi destekleyen yatırımlarda önceliklendirme kuralları getirerek bu amacın doğrudan uygulama aracına dönüşür. Özellikle laboratuvar, dijital araştırma altyapısı, simülasyon, veri sistemleri ve disiplinler arası kullanım değeri taşıyan yatırımlar bu ilişkiyi güçlendirir.

10. Üniversite Yetkinliklerini Dijital Platforma Taşıyarak Sürekli Öğrenen Kurum Olma Niteliklerini Geliştirmek: Stratejik planda dijital kurumsallaşma, sanal dersler, dijital materyaller, açık arşiv ve açık bilim kapasitesi vurgulanmaktadır. Bu politika, dijital altyapı yatırımlarını yalnızca teknik harcama olarak değil, sürekli öğrenen kurum niteliğini geliştiren stratejik yatırım alanı olarak tanımlar. Yönetim politika belgesindeki öğrenen örgüt yaklaşımı ile birlikte düşünüldüğünde, veri üreten ve öğrenmeyi hızlandıran yatırımlar bu amaçla doğrudan ilişkilidir.

11. Teknoloji Gelişim Bölgelerine Bireysel ve Kurumsal Katılımı Artırmak: Stratejik planda teknoloji gelişim bölgelerindeki yatırımların artırılacağı açık biçimde ifade edilmektedir. Sürdürülebilir yatırım politikası, bu alanlardaki yatırım kararlarının uzun vadeli kurumsal dönüşüm, AR-GE kapasitesi, ortak üretim ve toplumsal fayda ölçütleriyle alınmasını sağlar. Böylece teknoloji geliştirme bölgesi yatırımları, sadece büyüme hamlesi değil, sürdürülebilir kurumsal kapasite inşası aracı haline gelir.

14. Teknolojik Değişim ve Dijital Dönüşüm Konusunda Topluma Hizmet Sunmak: Stratejik planda teknolojik değişim ve dijital dönüşüm konusunda toplumun işgücü niteliklerini geliştirecek sertifika programları gerçekleştirileceği belirtilmektedir. Bu politika, dijital merkezler, eğitim teknolojileri, bölgesel teknoloji altyapıları ve toplumla paylaşılacak uygulama ortamlarına yapılacak yatırımları yönlendirerek bu amaca katkı verir. Böylece yatırım kararları yalnızca iç verimlilik değil, dış paydaşlara değer üretme kapasitesi bakımından da değerlendirilir.

Bu amaçlar ışığında Başkent Üniversitesi Kurumsal Sürdürülebilir Yatırım Politikası aşağıdaki temel ilkelere dayanır:

1. Stratejik uyum: Her yatırım kararı, Üniversitenin misyonu, vizyonu, stratejik planı ve kurumsal öncelikleri ile uyumlu olmalıdır.

2. Sürdürülebilirlik etkisi: Yatırımlar; enerji, su, atık, emisyon, doğal kaynak kullanımı ve iklim dayanıklılığı açısından değerlendirilmelidir.

3. Yaşam döngüsü yaklaşımı: Yatırımlar yalnızca ilk kurulum maliyetiyle değil; işletme gideri, bakım ihtiyacı, yenileme sıklığı, kullanım ömrü, söküm ve atık etkisi ile birlikte değerlendirilmelidir.

4. Bilimsel ve eğitsel değer: Yatırım kararları, Üniversitenin araştırma, eğitim, dijital öğrenme ve toplumsal katkı kapasitesini artırma potansiyeline göre önceliklendirilmelidir.

5. Dijitalleşme ve veri temelli yönetim: Yatırımlar mümkün olduğu ölçüde dijital izleme, veri üretme, performans ölçme ve kurumsal öğrenme kapasitesi oluşturmalıdır.

6. Açıklık, şeffaflık ve hesap verebilirlik: Yatırım süreçleri; karar gerekçeleri, ölçütleri ve sonuçları bakımından denetlenebilir olmalıdır. Yönetim politika belgesinde yönetişimin açıklık, şeffaflık, adillik, hesap verebilirlik ve yaygın sorumluluk ilkelerine dayanması gerektiği açıkça belirtilmektedir.

7. Katılımcılık ve paydaş görüşü: Yatırım kararları, etkilenebilecek akademik, idari ve teknik paydaşların uygun düzeyde görüşü alınarak şekillendirilmelidir.

8. Sürekli öğrenme ve uyarlanabilirlik: Yatırım kararları, uygulama sonuçlarından öğrenmeyi ve gerektiğinde yeniden yönlendirmeyi mümkün kılmalıdır. Yönetim politika belgesi Başkent Üniversitesini öğrenmeyi kolaylaştıran ve kendini sürekli dönüştüren bir öğrenen örgüt olarak tanımlamaktadır.

Sorumluluklar:

Kurumsal sürdürülebilir yatırım politikasının oluşturulması, uygulanması, STRASİS üzerindeki eylemlerin bu politikaya uygunluğunun denetlenmesi, geliştirilmesi ve sonuçlarının ilgili veri sistemleri üzerinden yıllık olarak izlenmesi; Rektörlük sorumluluğunda ve ilgili Rektör Yardımcılığı koordinasyonunda yürütülür. Yönetim politika belgesinde de genel politikanın uygulanması ve yıllık takibinin Rektörlük, Yönetim Kurulu ve ilgili Rektör Yardımcılığı koordinasyonunda yürütüldüğü ifade edilmektedir. Bu kapsamda:

Genel Sekreterlik, idari ve mali işlevleri yürüten birimler, Yatırım süreçlerinin mali, hukuki, teknik ve operasyonel boyutlarını koordine eder.

Yapı işleri, teknik bakım, enerji, çevre, bilgi işlem ve benzeri uzman birimler, Yatırım önerilerinin teknik yeterliliği, enerji verimliliği, bakım ihtiyacı, dijital uyum, çevresel etkisi ve işletme riskleri hakkında görüş oluşturur.

Akademik birimler ve araştırma altyapısı yöneticileri, Yatırımın eğitim, araştırma, yayın, proje ve öğrenci gelişimi üzerindeki katkısını gerekçelendirir.

Kalite, strateji ve veri izleme ile ilgili birimler, Yatırım performans göstergelerini tanımlar, sonuçları izler, değerlendirir ve iyileştirme önerileri geliştirir.

Tüm birim yöneticileri, Kendi sorumluluk alanlarında yatırım ihtiyaçlarını gerçek gereksinime dayalı biçimde tanımlamak, gerekçelendirmek, izlemek ve sonuçlarını raporlamakla yükümlüdür.

Bu yapı, Yönetim politika belgesindeki yıllık değerlendirme mantığıyla uyumludur.

Kurallar

1. Başkent Üniversitesi yatırım kararları, stratejik planla uyumlu gerekçeye dayanır.
2. Her yatırım önerisi, yalnızca yatırım tutarıyla değil; beklenen akademik, idari, çevresel, dijital ve toplumsal katkısıyla birlikte değerlendirilir.
3. Yeni yatırım kararı alınmadan önce mevcut kapasitenin iyileştirilmesi, yeniden kullanımı veya dönüştürülmesi seçeneği incelenir.
4. Yatırım kararlarında ilk kurulum maliyeti kadar toplam sahip olma maliyeti de dikkate alınır.
5. Enerji tüketen sistemlerde enerji verimliliği yüksek ve uzun ömürlü çözümler öncelikli değerlendirilir.
6. Yeni bina, altyapı ve kampüs yatırımlarında iklim dayanıklılığı, su verimliliği, erişilebilirlik, güvenlik ve bakım kolaylığı birlikte değerlendirilir.
7. Dijital altyapı yatırımlarında veri güvenliği, ölçeklenebilirlik, kullanıcı erişilebilirliği ve kurumsal öğrenmeye katkı gözetilir.

8. Araştırma ve laboratuvar yatırımlarında disiplinler arası kullanım, ortak fayda, yayın/proje üretme potansiyeli ve öğrenci gelişimine katkı dikkate alınır.
9. Yatırımlar mümkün olduğu ölçüde çevresel etkisi daha düşük teknoloji ve malzemelerle planlanır.
10. Yatırım kararlarında karbondan arındırma, enerji verimliliği, atık azaltımı ve kaynak tasarrufu sağlayan seçenekler önceliklendirilir.
11. Yatırım projelerinde bakım, işletme, eğitim ve kullanım sonrası izleme planı bulunmadan uygulamaya geçilmez.
12. Yatırım kararlarının gerekçeleri, değerlendirme ölçütleri ve beklenen çıktıları kayıt altına alınır.
13. Büyük ölçekli yatırımlarda ilgili akademik, teknik ve idari paydaşların görüşü alınır.
14. Yatırım süreçlerinde açıklık, şeffaflık, adillik ve hesap verebilirlik ilkeleri gözetilir. Bu ilke, Yönetim Genel Politika Belgesindeki yönetim anlayışıyla doğrudan uyumludur.
15. Yatırım performansı yalnızca harcama gerçekleşme oranı ile değil; kullanım düzeyi, verimlilik artışı, bilimsel çıktı, eğitim katkısı ve sürdürülebilirlik etkisi ile de değerlendirilir.
16. Üniversite, sürdürülebilir yatırım uygulamalarında ortaya çıkan deneyimi kurumsal bilgiye dönüştürür ve yeni karar süreçlerine aktarır.
17. Gerekli görülen yatırım alanlarında dijital izleme ve raporlama sistemleri kullanılır.
18. Üniversite, teknoloji geliştirme bölgeleri, dijital altyapılar ve sürdürülebilir kampüs uygulamaları gibi alanlarda yatırım kararlarını uzun vadeli kurumsal dönüşüm aracı olarak ele alır. Bu yaklaşım stratejik plandaki teknoloji gelişim bölgelerine yatırım yapma ve dijital yetkinlikleri artırma vurgusuyla uyumludur.
19. Yatırım süreçleri düzenli aralıklarla gözden geçirilir ve gerekli görülen hallerde politika güncellenir.
20. Üniversite, yatırım kararlarını yalnızca kurumsal ihtiyaç giderme aracı olarak değil, sürdürülebilir marka değerini güçlendiren stratejik bir alan olarak görür. Stratejik planda sürdürülebilir marka değerini güçlendirme yönelimi açıkça ifade edilmektedir.

İlgili Mevzuat/ Dokümanlar:

Bu genel politika belgesinin uygulanmasında aşağıdaki yönerge ve dokümanlar temel referans olarak kullanılır:

- Başkent Üniversitesi Ana Yönetmeliği Md.18
- Başkent Üniversitesi İhale Yönetmeliği
- Başkent Üniversitesi İklim Eylemi Politikası (2025-2030)
- Başkent Üniversitesi UI Green Metric Raporları